

Sp. 330. Tillaga til þingsályktunar [130. mál]
um fullgildingu á alþjóðasamþykkt um afnám nauðungarvinnu.

(Lögð fyrir Alþingi á 78. löggjafarþingi, 1959.)

Alþingi ályktar að veita ríkisstjórninni heimild til þess fyrir Íslands hönd að fullgilda samþykkt nr. 105 um afnám nauðungarvinnu, sem gerð var á fertugasta þingi Alþjóðavinnnumálastofnunarinnar í Genf 25. júní 1957, eins og hún liggur fyrir á fylgiskjalinu, sem prentað er með ályktun þessari.

Fylgiskjal.

S A M Þ Y K K T
um afnám nauðungarvinnu.

Allsherjarþing Alþjóðavinnnumálastofnunarinnar, sem yfirstjórn stofnunarinnar kvaddi til setu í Genf, kom saman í 40. sinn þann 5. júní 1957, og eftir að hafa haft til meðferðar málið um nauðungarvinnu, sem var fjórða mál á dagskrá þessa þings, og eftir að hafa athugað ákvæði samþykktarinnar frá 1930, um nauðungarvinnu; og eftir að hafa athugað, að samþykktin frá 1926, um þrælshald, kveður svo á, að allar nauðsynlegar ráðstafanir skuli gerðar til þess að varna því, að þvingunarvinna eða nauðungarvinna komist á það sig, að hún samsvari þrældómi, og að viðaukasamþykktin frá 1956 um afnám þrælshalds og þrælaverzlunar og þess skipulags og þeirrar venju, er líkist þrælshaldi, kveður svo á, að

C O N V E N T I O N
Concerning the Abolition of Forced
Labour.

The General Conference of the International Labour Organisation,
Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Fortieth Session on 5 June 1957, and
Having considered the question of forced labour, which is the fourth item on the agenda of the session, and
Having noted the provisions of the Forced Labour Convention, 1930, and
Having noted that the Slavery Convention, 1926, provides that all necessary measures shall be taken to prevent compulsory or forced labour from developing into conditions analogous to slavery and that the Supplementary Convention on the Aboli-

algerlega skuli afnumin þvingun vegna skulda og öll ánauð; og eftir að hafa athugað að samþykktin frá 1949, um kaupverndun, kveður svo á, að kaup skuli greitt reglulega og leggur bann við þeim hætti á kaupgreiðslum, er á nokkurn hátt skerðir rétt hans til þess að skipta um húsbændur; og eftir að hafa ákveðið að samþykkja frekari tillögur varðandi afnám tiltekinna greina nauðungarvinnu, sem brjóta í bág við mannréttindi þau, er stofnskrá Sameinuðu þjóðanna gerir ráð fyrir og greind eru í hinni almennu mannréttindaskrá; og eftir að hafa ákveðið að tillögur þessar skuli gerðar að alþjóðlegri samþykkt, gerir þingið í dag, þann 25. júní 1957, eftirfarandi samþykkt, er vitna má til sem samþykktarinnar frá 1957, um afnám nauðungarvinnu.

1. gr.

Sérhvert það aðildarríki Alþjóðavinnu-málastofnunarinnar, sem fullgildir hjá sér samþykkt þessa, skuldbindur sig til að láta ekki viðgangast, heldur uppræta, hvers konar nauðungarvinnu:

- a) er beitt sé með pólitískri þvingun, fræðslu, eða sem refsingu gegn mönnum fyrir að hafa eða láta í ljósi stjórnmalaskoðun eða skoðanir hugsjónalega gagnstæðar hinu rikjandi skipulagi, stjórnmalalegu, félagslegu eða efnahagslegu;
- b) er beitt sé sem aðferð til þess að nota verkalýðinn til breytinga á efnahagskerfinu;
- c) er beitt sé til þess að aga verkalýðinn;
- d) er beitt sé til refsingar fyrir þátttöku í verkföllum;
- e) er beitt sé til mismununar sökum uppruna, félagslegrar aðstöðu, þjóðernis eða trúarbragða.

tion of Slavery, the Slave Trade and Institutions and Practices Similar to Slavery, 1956, provides for the complete abolition of debt bondage and serfdom, and

Having noted that the Protection of Wages Convention, 1949, provides that wages shall be paid regularly and prohibits methods of payment which deprive the worker of a genuine possibility of terminating his employment, and

Having decided upon the adoption of further proposals with regard to the abolition of certain forms of forced or compulsory labour constituting a violation of the rights of man referred to in the Charter of the United Nations and enunciated by the Universal Declaration of Human Rights, and

Having determined that these proposals shall take the form of an international Convention,

adopts this twenty-fifth day of June of the year one thousand nine hundred and fifty-seven the following Convention, which may be cited as the Abolition of Forced Labour Convention, 1957:

Article 1

Each Member of the International Labour Organisation which ratifies this Convention undertakes to suppress and not to make use of any form of forced or compulsory labour—

- a) as a means of political coercion or education or as a punishment for holding or expressing political views or views ideologically opposed to the established political, social or economic system;
- b) as a method of mobilising and using labour for purposes of economic development;
- c) as a means of labour discipline;
- d) as a punishment for having participated in strikes;
- e) as a means of racial, social, national or religious discrimination.

2. gr.

Sérhvert það aðildarríki Alþjóðavinnu-
málastofnunarinnar, sem fullgildir hjá
sér samþykkt þessa, skuldbindur sig til
að gera fullnægjandi ráðstafanir til þess
að tryggja það, að þegar í stað og til
fullnustu verði afnumin nauðungarvinna
eins og hún er skilgreind í 1. gr. sam-
þykktar þessarar.

3. gr.

Formlegar fullgildingar á samþykkt
þessari skulu sendar framkvæmdastjóra
Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar til skrá-
setningar.

4. gr.

1. Samþykkt þessi skal einungis bind-
andi fyrir aðildarríki Alþjóðavinnu-
málastofnunarinnar, er fullgildingar þeirra
hafa verið skráðar hjá framkvæmdastjór-
anum.

2. Hún gengur í gildi tólf mánuðum
eftir að fullgildingar tveggja aðildarríkja
hafa verið skráðar hjá framkvæmdastjór-
anum.

3. Síðan gengur samþykkt þessi í gildi,
að því er snertir hvert einstakt aðildar-
ríki, tólf mánuðum eftir að fullgilding
þess hefur verið skráð.

5. gr.

1. Aðildarríki, sem fullgilt hefur sam-
þykkt þessa, getur sagt henni upp að tíu
árum liðnum frá fyrstu gildistöku henn-
ar. Tilkynningu um uppsögn skal senda
framkvæmdastjóra Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar til skrásetningar. Þess
háttar uppsögn öðlast ekki gildi fyrr en
að ári liðnu frá skrásetningu hennar.

2. Hvert það aðildarríki, sem fullgilt
hefur samþykkt þessa, en notfærir sér
ekki innan árs frá lokum tíu ára tíma-
bilsins, sem um getur í fyrri tölulið, rétt
þann til uppsagnar, sem kveðið er á um
í þessari grein, skal bundið af henni í tíu
ára tímabili, og síðan getur það sagt þess-
ari samþykkt upp að liðnu hverju tíu
ára tímabili í samræmi við ákvæði þess-
arar greinar.

Article 2

Each Member of the International La-
bour Organisation which ratifies this
Convention undertakes to take effective
measures to secure the immediate and
complete abolition of forced or compul-
sory labour as specified in Article 1 of
this Convention.

Article 3

The formal ratifications of this Con-
vention shall be communicated to the
Director-General of the International La-
bour Office for registration.

Article 4

1. This Convention shall be binding
only upon those Members of the Interna-
tional Labour Organisation whose rati-
fications have been registered with the
Director-General.

2. It shall come into force twelve
months after the date on which the rati-
fications of two Members have been
registered with the Director-General.

3. Thereafter, this Convention shall
come into force for any Member twelve
months after the date on which its rati-
fication has been registered.

Article 5

1. A Member which has ratified this
Convention may denounce it after the
expiration of ten years from the date on
which the Convention first comes into
force, by an act communicated to the
Director-General of the International
Labour Office for registration. Such
denunciation shall not take effect until
one year after the date on which it is
registered.

2. Each Member which has ratified
this Convention and which does not,
within the year following the expiration
of the period of ten years mentioned in
the preceding paragraph, exercise the
right of denunciation provided for in this
Article, will be bound for another period
of ten years and, thereafter, may de-
nounce this Convention at the expiration
of each period of ten years under the
terms provided for in this Article.

6. gr.

1. Framkvæmdastjóri Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar skal tilkynna öllum
aðildarríkjum Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar skráningu allra fullgildinga og
uppsagna, sem aðildarríki stofnunarinnar
senda honum.

2. Þegar framkvæmdastjórinn tilkynn-
ir aðildarríkjum stofnunarinnar skrá-
setningu annarrar fullgildingarinnar, sem
honum berst, skal hann vekja athygli
þeirra á, hvaða dag samþykktin gangi í
gildi.

7. gr.

Framkvæmdastjóri Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar skal senda aðalritara Sam-
einuðu þjóðanna til skrásetningar sam-
kvæmt 102. gr. sáttmála Sameinuðu þjóð-
anna allar upplýsingar um fullgildingar
og uppsagnir, sem hann hefur skrásett
í samræmi við ákvæði undanfarandi
greina.

8. gr.

Þegar stjórn Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar kann að álita það nauðsynlegt,
skal hún leggja fyrir allsherjarþingið
skýrslu um framkvæmd þessarar sam-
þykktar og athuga jafnframt, hvort æski-
legt sé að setja á dagskrá þingsins breyt-
ingar á henni allri eða hluta hennar.

9. gr.

1. Ef þingið gerir nýja samþykkt, sem
breytir þessari samþykkt allri eða hluta
hennar, skal:

- a) fullgilding aðildarríkis á hinni nýju
samþykkt *ipso jure* hafa í för með
sér tafarlausa uppsögn á þessari sam-
þykkt, hvað sem ákvæðum 5. gr. hér
að framan líður, ef hin nýja sam-
þykkt öðlast gildi og þá frá þeim
tíma, er það gerðist;
- b) aðildarríkjum ekki heimilt að full-
gilda þessa samþykkt, eftir að hin
nýja samþykkt gekk í gildi;
enda sé ekki öðruvísi ákveðið í hinni
nýju samþykkt.

Article 6

1. The Director-General of the Inter-
national Labour Office shall notify all
Members of the International Labour
Organisation of the registration of all
ratifications and denunciations communi-
cated to him by the Members of the
Organisation.

2. When notifying the Members of the
Organisation of the registration of the
second ratification communicated to him,
the Director-General shall draw the at-
tention of the Members of the Organisa-
tion to the date upon which the Conven-
tion will come into force.

Article 7

The Director-General of the Interna-
tional Labour Office shall communicate
to the Secretary-General of the United
Nations for registration in accordance
with article 102 of the Charter of the
United Nations full particulars of all
ratifications and acts of denunciation
registered by him in accordance with the
provisions of the preceding Articles.

Article 8

At such times as it may consider neces-
sary the Governing Body of the Inter-
national Labour Office shall present to
the General Conference a report on the
working of this Convention and shall
examine the desirability of placing on
the agenda of the Conference the ques-
tion of its revision in whole or in part.

Article 9

1. Should the Conference adopt a new
Convention revising this Convention in
whole or in part, then, unless the new
Convention otherwise provides—

- a) the ratification by a Member of the
new revising Convention shall *ipso
jure* involve the immediate denun-
ciation of this Convention, notwith-
standing the provisions of Article 5
above, if and when the new revising
Convention shall have come into
force;
- b) as from the date when the new
revising Convention comes into force
this Convention shall cease to be
open to ratification by the Members.

2. Þessi samþykkt skal, hvað sem öðru líður, halda gildi sínu eins og hún er að formi og efni, hvað snertir þau aðildarríki, sem hafa fullgilt hana en ekki hina nýju samþykkt.

2. This Convention shall in any case remain in force in its actual form and content for those Members which have ratified it but have not ratified the revising Convention.

10. gr.

Hinn enski og franski texti þessarar samþykktar eru jafngildir.

Article 10

The English and French versions of the text of this Convention are equally authoritative.

Athugasemdir við þingsályktunartillögu þessa.

Á árunum 1951—1953 starfaði nefnd, skipuð af framkvæmdastjóra Alþjóðavinnuáskrifstofunnar, að rannsókni á nauðungarvinnu. Komst nefndin að þeirri niðurstöðu að nauðungarvinna ætti sér enn stað í ýmsum aðildarríkjum ILO, enda þótt vinnuálagningin hefði þegar gert samþykktir sem fælu í sér bann við nauðungarvinnu, þ. á m. hina almennu samþykkt um þetta efni frá 1930, sem Ísland hefur fullgilt. Að fengnum upplýsingum nefndarinnar samdi Alþjóðavinnuáskrifstofan uppkast að samþykkt og enn fremur uppkast að tillögu um breytingar á samþykktinni frá 1930. Var þetta mál rætt fyrst á þinginu 1956.

Þar var samþykkt að fresta breytingum á samþykktinni frá 1930, en jafnframt ákveðið að taka það mál á dagskrá þingsins áður langt liði.

Um áður nefnt samþykktarákvæði urðu miklar umræður, einkum um það, hversu viðtæk samþykktin skyldi vera. Samþykkt var að um þetta atriði skyldu fara fram umræður á milli Alþjóðavinnuáskrifstofunnar og Sameinuðu þjóðanna áður en gengið yrði frá uppkasti því, sem lagt yrði fyrir þingið 1957.

Mál þetta var svo til síðari umræðu á þinginu 1957 og var þá lagt fram nýtt uppkast að samþykkt. Þar er gert ráð fyrir banni við nauðungarvinnu, sem beitt er:

- a. með pólitískri þvingun, fræðslu, eða sem refsingu gegn mönnum fyrir að hafa eða láta í ljósi stjórnmalaskoðanir eða skoðanir hugsjónalega gagnstæðar hinu ríkjandi skipulagi, stjórnmalalegu, félagslegu eða efnahagslegu;
- b. sem aðferð til þess að nota verkalýðinn til breytinga á efnahagskerfinu;
- c. til þess að aga verkalýðinn;
- d. til refsingar fyrir þátttöku í verkföllum;
- e. til mismununar sökum uppruna, félagslegrar aðstöðu, þjóðernis eða trúarbragða.

Í uppkasti því, sem gert var á þinginu 1956 var enn fremur ákvæði, er bannaði nauðungarvinnu, sem er afleiðing þess greiðslumáta að atvinnurekandinn frestar launagreiðslu til ákveðins dags eða fram yfir umsaminn tíma, svo að verkamaðurinn er sviptur möguleikanum til þess að hætta vinnunni, eða þar sem verkamenn eru látnir vinna af sér skuldir eða eru í ánaud. Þessu ákvæði var sleppt úr uppkastinu vegna andstöðu nokkurra ríkisstjórna.

Aftur á móti gerði þingið ályktun um þetta efni, sem fól í sér eindregna áskorun til aðildarríkjanna um að fullgilda samþykktina frá 1949 um vernd vinnulauna.

Á þinginu 1956 höfðu fulltrúar Danmerkur og Svíþjóðar borið fram tillögu um það, að í væntanlegri samþykkt yrði ákvæði um bann við notkun fangabúða og brottflutningi þjóðernisminnihluta þegar þessar þvingunarráðstafanir væru notaðar í stað nauðungarvinnu í pólitískum tilgangi.

Með tilliti til þeirra sjónarmiða, sem aðalritari Sameinuðu þjóðanna hafði borið fram í áður nefndum umræðum við Alþjóðavinnuáskrifstofunina svo og óska ýmissa ríkisstjórna um niðurfellingu þessa ákvæðis tóku flutningsmenn tillögunnar hana aftur. Í þess stað fluttu þeir ásamt fulltrúum Noregs tillögu til ályktunar, þar sem athygli Sameinuðu þjóðanna er vakin á nauðsyn þess að athugað sé hvað

hægt er að gera til þess að koma á raunhæfu banni gegn fangabúðum og brottflutningi þjóðernisminnihluta.

Það var skýrt tekið fram í nefndinni, sem fjallaði um þetta mál, að þessi samþykkt væri til uppfyllingar samþykktinni frá 1930, en væri ekki endurskoðuð útgáfa hennar.

Við lokaatkvæðagreiðslu um samþykktina á þinginu 1957 greiddu 240 fulltrúar atkvæði með henni, enginn á móti, en einn sat hjá.

Alls hafa nú fimmtán aðildarríki Alþjóðavinnumálastofnunarinnar fullgilt þessa samþykkt, þ. á m. Danmörk, Noregur og Svíþjóð, og gengur hún í gildi 17. janúar 1959.

Nauðungarvinna eins og ræðir um í samþykkt þessari þekkist ekki hér á landi og er andstæð hugsunarhætti og réttlætiskennd íslensku þjóðarinnar. Það virðist því rétt og æskilegt að Ísland sýni vilja sinn og afstöðu í þessu máli á alþjóðavettvangi með því að fullgilda þessa samþykkt.